

CARME MUNTÉ MARGALEF

Després de l'intent fallit del cop d'estat del 1936, es va desfermar una onada de repressió, incendi i assassinat. La crema d'esglésies es va generalitzar. Fins aquí, res que no sapiguem. En qui potser no pensem és en els bombers que van apagar els incendis i que, fins i tot, es van enfrontar a les masses enceses d'ira. Per posar-hi remei, el terrassenc Marc Ferrer, historiador i bomber voluntari de la Generalitat, ha posat en marxa una recerca històrica que podeu seguir a bombersenguerra.cat. Inclou la referència d'un miler de bombers.

Quin va ser el paper dels bombers a l'inici de la guerra?

A Barcelona ciutat, el Cos de Bombers va fer entre el 19 de juliol i el 19 d'agost unes 200 sortides en els incendis provocats majoritàriament en esglésies i convents. Moltes vegades els bombers no van poder fer la seva tasca ja que es van trobar amb revolucionaris que els apuntaven amb armes per impedir-los apagar el foc. En d'altres, els mateixos revolucionaris els donaven ordres de quin foc havien d'extingir, i si els bombers volien apagar allò que creien important, es veien encanonats i insultats i s'havien de retirar. Tot i així, aquests milicians que havien impedit la tasca dels bombers, en alguna ocasió, van haver d'anar a cercar-los ja que les flames s'escampaven per les cases veïnes. També es va donar el cas que els vehicles dels bombers van anar escortats per patrulles de milicians que els protegien d'altres patrulles que els tallaven el pas. Així doncs, els apagafocs barcelonins, sortejant i esquivant innumerable obstacles i exposant-se a uns milicians encesos d'ira, van ser protagonistes i testimonis d'aquells primers dies de la guerra. A més d'apagar incendis, els bombers de Barcelona també van col·laborar en el trasllat de diversos retaules de la catedral de Barcelona al Museu d'Art a Montjuïc, per evitar-ne la destrucció.

Quina va ser la seva actuació en la recollida de cadàvers?

Marc Ferrer, historiador i bomber

«Els bombers treien cadàvers dels vorals o llançats en pous pels revolucionaris»

Van auxiliar persones ferides pels combats que van tenir lloc pels carrers de Barcelona. Els bombers de Barcelona també van fer, ja des del primer dia de guerra, fins al cap d'un any, sortides per treure cadàvers dels vorals de les carreteres o llançats en pous o forats pels revolucionaris.

Els mateixos bombers van ser represaliats?

Una de les característiques del nou període revolucionari, tant a Barcelona com a la resta de Catalunya, és que van depurar els treballadors municipals que podien simpatitzar amb els sollevats o que eren declarats desafectes a la República per un motiu o altre, com ser gent de missa, sense cap més ideologia política. Aquesta decisió també va afectar els bombers.

Amb la victòria franquista, novament van ser represaliats.

Sí, i m'he trobat bombers que són represaliats per tots dos bàndols. Primer perquè són de dreta o catòlics, i després perquè són catalanistes. El final de la guerra no va significar la pau, sinó una repressió i venjança duríssima. Des de l'ocupació dels franquistes el 1938 fins al 1945 es van celebrar desenes de milers de procediments judicials militars, que, sota l'acusació principalment de rebel·lió o adhesió a la rebel·lió militar, enviava la gent a la presó o davant d'un piquet d'afusellament. En aquests procediments militars he trobat, de moment, 64 bombers, entre ells, 25 membres del Cos de Bombers de Barcelona. També he trobat quatre bombers afusellats pel franquisme, i vuit que es van exiliar i van acabar sent deportats als camps nazis, on quatre d'ells van morir.